

חק לישראל – פרשת קרח יום ג'

נביא – שמואל א' פרק יב' ט'-יג'

(ט) וַיִּשְׁפְּחוּ אֶת יְהוָה אֱלֹהֵיהֶם וַיִּמְכְּרוּ אֶתְּם בְּיַד סִיסְרָא שֶׁר עֶבֶא חָצוֹר וּבְיַד פְּלִשְׁתִּים וּבְיַד מֶלֶךְ מוֹאָב וַיִּלְחֲמוּ בָּם: (ט) ואתנשיאו ית פולחנא דיי אלהון ומסר יתהון ביד סיסרא רב חילא דחצור ובידא דפלשתאי ובידא מלכא דמואב ואניחו קרבא בהון:
 (י) וַיִּזְעֻקוּ אֶל יְהוָה וַיֹּאמֶר {וַיֹּאמְרוּ} חָטְאנוּ בִּי עֲזַבְנוּ אֶת יְהוָה וַנַּעֲבֹד אֶת הַבַּעֲלִים וְאֶת הָעִשְׂתָרוֹת וְעַתָּה הַצִּילֵנוּ מִיַּד אִי־בִינֵנוּ וַנַּעֲבֹדָּ: (י) וזעיקו קדם יי ואמרו חבנא ארי שבקנא ית פולחנא דיי ופולחנא ית בעליא וית עשתרתא וכען שיזבנא מיד בעלי דבבנא ונפלא קדמך:

(יא) וַיִּשְׁלַח יְהוָה אֶת יִרְבֵּעֵל וְאֶת בְּרוֹן וְאֶת יִפְתָּח וְאֶת שְׁמוּאֵל וַיִּצַּל אֶתְכֶם מִיַּד אִי־בֵיכֶם מִסָּבִיב וַתֵּשְׁבוּ בְּטַח: (יא) ושלח יי ית גדעון וית שמשון וית יפתח וית שמואל ושיזיב יתכון מיד בעלי דבביכון מסחור סחור ויתבתון לרוחצן:
 (יב) וַתֵּרְאוּ כִּי נָחַשׁ מֶלֶךְ בְּנֵי עַמּוֹן בָּא עֲלֵיכֶם וַתֹּאמְרוּ לִי לֹא כִּי מֶלֶךְ יִמְלֹךְ עָלֵינוּ וַיהוָה אֱלֹהֵיכֶם מִלְּכֶכֶם: (יב) וחזיתון ארי נחש מלכא דבני עמון אתא עליכון ואמרתון לי לא אלהין מלכא ימלוך עלנא ויי אלהכון מלככון:
 (יג) וְעַתָּה הִנֵּה הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר בְּחַרְתֶּם אֲשֶׁר שְׁאַלְתֶּם וְהִנֵּה נָתַן יְהוָה עֲלֵיכֶם מֶלֶךְ: (יג) וכען הא מלכא דאתרעיתון די שאלתון והא מני יי עליכון מלכא:

רס"י

(יא) ירובעל – זה גדעון. ברון – זה שמשון, ושמואל, לומר לך, הקל דזורו, כחמור דזורו, כל בית דין המתמנה על הדור, כריך לילך אחרינו כאלו הוא אביר שבאצורים:
 (יב) שמשבט דן זא. ואת יפתח – הרי שלשה קלי עולם, עס שלשה חמורי עולם, משה ואהרן

כתובים – תהילים פרק עג' יא'-טו'

(יא) וַאֲמַרו אֵיכָה יָדַע אֵל וַיֵּשׁ דַּעַה בְּעֵלְיוֹן: (יא) ויימרון הכרין ידע אלהא ואית מנדעא בעלאה:
 (יב) הִנֵּה אֱלֹהֵי רְשָׁעִים וְשִׁלְוֵי עוֹלָם הִשְׁגּוּ חֵיל: (יב) הא אלין רשיעיא דיתבין בשלותא בעלמא הדין ארביקו נכסין קנו חילא:
 (יג) אַךְ רִיק זִפְתִּי לִבִּי וְאַרְחֵץ בְּנִקְיוֹן כַּפֵּי: (יג) ברם לסריקותא זכות לבבי ושזגית בבדירו ידי:
 (יד) וַאֲהֵי נִגְוֵעַ כָּל הַיּוֹם וְתוֹכַחְתִּי לַבְּקָרִים: (יד) והויתי כתיש כל יומא ומכסנותי לעפרידי:
 (טו) אִם אֲמַרְתִּי אֶסְפְּרָה כְּמוֹ הַנְּה דוֹר בְּנֵיךָ בְּגִדְתִּי: (טו) אין אמרית אשתעי דכמתהון הא על דר בניך ארשעית:

רס"י

(יא) ואמרו איכה ידע אל – איכה נוכל לומר שיש דיעה דהקב"ה ותורתו אמת:
 (יב) הנה אלה רשעים – הם ועוזרים על תורתו והרי הם שלום בעולם ומגדילים כח ועושר. ושלוי עולם – לשון שלום. השגו – הגדילו, ומנחם פירש ישוב עמו הלום, ישוב הרשע להלום את עמו של הקדוש ברוך הוא

חק לישראל – פרשת קרח יום ג'

(יז) ותוכחתי – נרצחת כל היום תמיד מבקר לבקר מתחדשות לרות חדשות:
(טו) אם אמרתי אספרה כמו – אמר אסף אם אמרתי בלבי לספר את הכל כמו שהוא כל מה שעמו אומר על זאת. הנה דור בניך בגלתי – כלומר אשים אותם בוגדים ורשעים:

והראשון למדתי מדבריו של ר"מ בר יצחק שלח לבור זל"ל:
(יג) אך ריק זכיתי לבזי – כל זה מוסב על ואמרו איכה ידע אל וגם אומר אך לריק ועל חנם לנו שומרים מנתיו של הקב"ה והרי לנו נגועים כל היום:

משנה – גיטין פרק ה'

(א) הַנִּזְקִין שְׁמִין לָהֶם בְּעֵדֵיתָ, וּבַעַל חוֹב בְּפִינוּנֵיתָ, וּבְתַבַּת אִשָּׁה בְּזַבּוּרֵיתָ. רַבִּי מֵאִיר אָמַר, אֵף פְּתַבַּת אִשָּׁה בְּפִינוּנֵיתָ:

אתה נושא בו יואיך אלוך את העבוב החוזה, ואין לרכו של אדם להוציא אלך הפחות שבנכסיו, ומפני תקון העולם אמרו בעל חוב בבינונית, כדי שלא תנעול לכת בפני לוין: וכתובת אשה בזבורית – לליכא למיחש זה לנעילת לכת. ליותר ממה שהאיש רוצה לישא, אשה רוצה להנשא: ר"מ אומר בו' – ואין הלכה כרבי מאיר:

רע"ב – (א) הניזקין שמין להם בעידית – אע"ג דמדלאורייתא היא, דכתיב (שמות כ"ג) מיטב שדהו ומיטב כרמו ישלם, האי תנא סבר דמיטב שדהו דניזק קאמר קרא, ומפני תקון העולם אמרו חכמים שישלם המזיק מעידית שבנכסיו, אע"פ שהם טובים מעידית של ניזק, כדי שיהו נוהרים מלהזיק: ובעל חוב בבינונית – דמדלאורייתא לא גבי אלך מזיבורית, דכתיב (דברים כד) והאיש אשר

(ב) אֵין נַפְרָעִין מִנְכָסִים מִשְׁעֵבְדִים בְּמִקוֹם שֵׁישׁ נְכָסִים בְּגֵי חוּרִין, וְאַפְלוּ הֵן זְבוּרֵיתָ. אֵין נַפְרָעִין מִנְכָסִי יְתוּמִים, אֶלְא מִן הַזְּבוּרֵיתָ:

יכול לטרוף אותה מן הלוקח אם נשאר אלך הלוה נכסים בני חורין, ואע"פ שאינו אלך זבורית:

רע"ב – (ב) אין נפרעים מנכסים משועבדים – כגון לוח שמכר בינונית שלו שהיא משועבדת לבעל חוב, אין הבעל חוב

(ג) אֵין מוֹצִיאִין לְאֲכִילַת פִּרוֹת וְלְשִׁבַּח קִרְקָעוֹת וְלְמִזוֹן הָאִשָּׁה וְהַבָּנוֹת מִנְכָסִים מִשְׁעֵבְדִים, מִפְּנֵי תְקוּן הָעוֹלָם. וְהַמוֹצֵא מִצִּיאָה, לֹא יִשְׁבַּע, מִפְּנֵי תְקוּן הָעוֹלָם:

דתנאי כתובה הוא, ואת תהא יתבא בביתו ומתנא מנכסי, ובנן נוקבין דיהויין לכי מנאי יהויין יתבין בביתו ומתנא מנכסאי וכו', כשבאות לגבות מזונותיהן אין גובים אלך מנכסים בני חורין ולא ממשועבדים: מפני תקון העולם – שהם דברים שאין להם קצבה ולא ידע כמה הם ולא מצי מזדה: והמוצא מציאה – והחזירה, והבעלים אומרים שלא החזיר כולה: לא ישבע מפני תקון העולם – שאם אתה אומר ישבע אין לך אדם שמטפל במציאה להחזירה:

רע"ב – (ג) אין מוציאין לאכילת פירות ולשבח קרקעות – הגזל שדה ומכרה לאחר, וזרעה ולמחה ועשאה פירות וזל וגזל וגבאה עם פירותיה מן הלוקח, אינו משלם ללוקח כי אם הציאה, וחוזר הלוקח על המוכר וגובה דמי הקרקע מנכסים משועבדים, שהרי מכרה לו באחריות וכתב לו שטר מכירה והרי היא מלוה בשטר, ואת הפירות מנכסים בני חורין ולא ממשועבדים: וכן לשבח קרקעות – אם השבחה הלוקח בנטיעת האילנות או בזבל וכיוצא בזה: ולמזון האשה והבנות –

חק לישראל – פרשת קרח יום ג'

(ד) יתומים שְׁסָמְכוּ אֶצֶל בַּעַל הַבַּיִת או שְׁמָנָה לָהֶן אֲבֵיהֶן אֲפוֹטְרוֹפוֹס, חֵיב לְעֹשֶׂר פְּרוּתֵיהֶן. אֲפוֹטְרוֹפוֹס שְׁמָנָהוּ אֲבֵי יְתוּמִים, יִשְׁבַּע. מִנְהוּ בַּיִת דִּין, לֹא יִשְׁבַּע. אָבֹא שָׂאוֹל אוֹמֵר, חֲלוּף הַדְּבָרִים. הַמְטִמָּא וְהַמְדַמַּע וְהַמְנַסֵּף בְּשׁוֹגֵג, פְּטוּר. בְּמִזֵּיד, חֵיב. הַפְּהָגִים שְׁפָגְלוּ בַּמִּקְדָּשׁ מִזֵּידִין, חֵיבִין:

לחמנועי. והלכה כאבא שאלו: המטמא – טהרותיו של חברו: והמדמע – מערב תרומה בחולין של חברו. ומפסידו, שרריך למכרו לכהנים בזול: והמנסך – שמערב יין נסך ביין כשר ואוסרו בהגאה: במזיד חייב – וזדן הוא שיהא פטור, דהיזק שאינו ניכר לאו שמהיה זיק, אלא מפני תקון העולם שלא יהא כל אחד ואחד הולך ומטמא טהרותיו של חברו ואומר פטור אני: הכהנים שפגלו – קרבנות, ששחטו וזרקו דמם במחשבת לאכול מהם חוץ לזמנו. ולא הורעו לבעלים: מזידים – שידעו שפסולים בכך: חייבים – לשלם דמיהן לבעלים, שהרי ריכין להביא אחרים, ואי נמי נדבה היא שאינו חייב בתשלומין, מ"מ קשה בעיניו שלא הקריב קרבנו שהרי להביא דורון היה מבקש:

רע"ב – (7) יתומים שסמכו אצל בעל הבית – לעשות מעשיהם על פיו ולא שנתמנה להם אפטרופוס, אפ"ה כאפטרופוס הוא. אפטרופוס, כלשון רומי קורין לאב פאטר ולקטנים פטורס. ופירוש אפטרופוס אביהן של קטנים: שמינהו אבי יתומים ישבע – לאי לאו לאית ליה הגאה מיניה לא הוה ליה אפטרופוס, ומשום שזועה לא אחי לחמנועי: מנוהו בית דין לא ישבע – לטובת חנם היא שזה עושה לב"ד לקבל דבריהם ולטרוח חנם ואי רמית עליה שזועה אחי לחמנועי: אבא שאל אומר חלוף הדברים – מנוהו ב"ד ישבע, דבהיא הגאה דקא נפיק עליה קלא דאינש מהימנא הוא דהא סמכי עליה בי דינא, משום שזועה לא אחי לחמנועי. מינהו אבי יתומים לא ישבע, לטובת חנם עושה לו לטרוח עם בניו, ואי רמית עליה שזועה אחי

(ה) העיד רבי יוחנן בן גרְגְרָה על החרשת שהשיאה אביה שהיא יוצאה בגט. ועל קטנה בת ישראל שנישאת לכהן, שאוכלת בתרומה. ואם מתה, בעלה יורשה. ועל המריש הגזול שבנאו בבירה, שיטול את דמיו, מפני תקנת השבים. ועל החטאת הגזולה שלא נודעה לרבים, שהיא מכפרת, מפני תקון המזבח:

לאורייתא: מריש – קורה: צירה – בית גדול: מפני תקנת השבים – שאם אתה מאריכו לקעקע צירתו ולהחזיר המריש עלמו, ימנע מלעשות תשובה: שלא נודעה לרבים – שהיא גזולה: שהיא מכפרת – ואין רריך להביא אחרת: מפני תקון מזבח – שלא יהיו כהנים ערבים שאכלו חולין ששחטו בעזרה, ונמאל מזבח בטל, שנמנעים מלעבוד עבודה:

רע"ב – (ה) על החרשת שהשיאה אביה – ואע"ג דהויא חשת איש גמורה שהרי קבל אביה קדושה כשהיא קטנה, אפ"ה יוצאה בגט, ומקבלת את גטה כשהיא חרשת, ואע"ג דלית בה דעתא, דאשה מתגרשת בעל כרחה, הלכך לא בעינן דעתה: ועל קטנה בת ישראל שנישאת לכהן – והיא יתומה, דלא הוי נשואים אלא מדרבנן: שאוכלת בתרומה – דרבנן. ולא גזרינן תרומה דרבנן אטו תרומה

(ו) לא היה סיקריקון ביהודה בהרוגי המלחמה. מהרוגי המלחמה ואילך, יש ביה סיקריקון. בייצד, לקח מסיקריקון וחוזר ולקח מבעל הבית, מקחו בטל. מבעל הבית וחוזר ולקח מסיקריקון, מקחו קים. לקח מן האיש וחוזר ולקח מן האשה, מקחו בטל. מן האשה וחוזר ולקח מן האיש, מקחו קים. זו משנה

חק לישראל – פרשת קרח יום ג'

ראשונה. בית דין של אחריהם אמרו, הלוקח מסיקריקון נותן לפעלים רביעי. אימתי, בזמן שאין בידו לקח. אבל יש בידו לקח, הו קודמין לכל אדם. רבי הושיב בית דין ונמנו, שאם שהתה בפני סיקריקון שנים עשר חדש, כל הקודם לקח, זוכה, אבל נותן לפעלים רביעי:

תלווה וזבין זביניה זביני: אבל מהרוגי המלחמה ואילך – שלא היתה הגזירה ליהרג, לנו דין סקריקון, לומר שהקונה ממנו יעשה דין עם הזעלים. כמו שמפורש במשנה: מקחו בטל – לאמרינן מיראה עבד: לקח מן האיש – הקרקע המיוחד לכתובת אשתו: מקחו בטל – לאמרה נחת רוח עשיתי לזעלי: נותן לזעלים רביעי – ששיערו, לסיקריקון מתוך שזכנסו בל לידו מוזיל גביה רבעא:

(ו) חרש רומז ונרמז. בן בתירא אומר, מקוחן מקוח וממכרן ממכרן בפטלילין:

– הקטנים כבן ז' כבן ח' אם הוא חריף ויודע בטיב משא ומתן. או כבן ט' וכן י' אם אינו חריף כל כך: מקוחן מקח וממכרן ממכרן במטלילין – ומתנתן מתנה. אחד מתנת זריא, ואחד מתנת שכיו מרע. אחד מתנה מרובה, ואחד מתנה מועטה:

(ח) ואלו דברים אמרו מפני דרכי שלום. בהן קורא ראשון ואחריו לוי ואחריו ישראל, מפני דרכי שלום. מערבין בבית ישן, מפני דרכי שלום. בור שהוא קרוב לאמה מתמלא ראשון, מפני דרכי שלום. מצודות חיה ועופות ודגים יש בהם משום גזל, מפני דרכי שלום. רבי יוסי אומר, גזל גמור. מציאת חרש שוטף וקטן, יש בהן משום גזל, מפני דרכי שלום. רבי יוסי אומר, גזל גמור. עני המנקה בראש הזית, מה שתחתיו גזל, מפני דרכי שלום. רבי יוסי אומר, גזל גמור. אין ממוחין ביד עניי גוים בלקט ובשכחה ובפאה, מפני דרכי שלום:

מה הרשה לזה ולא לאחר. ולא שנא בשבתות וימים טובים דשכיחי רבים, ולא שנא בשני ובחמישי בזמן הזה, לעולם כהן קורא ראשון ואינו יכול לתת רשות לישראל שיקרא לפניו, כי היכי ללא ליתו לאנאויי. ואם אין עס כהן, נתפרדה החבילה, ולא יקרא לוי שני אלא כפי חשיבותו, ואית לאמרי לא יקרא לוי בתורה כלל, וכן המנהג: מערבין בבית ישן – בני חצר שרגילים ליתן עירובין בכל שבת בבית אחד, אין משנין את מקומן ליתנו בבית אחר:

רע"ב – (ו) לא היה סקריקון – נכרי רואה. כלומר לא לנו דין סקריקון, לומר שהקונה קרקע של ישראל מיד הנכרי רואה, יהיה חייב לדון עם הזעלים: בשעת הרוגי המלחמה – בשעה שהיתה הגזירה קשה על ישראל ליהרג במלחמה. שהלוקח ממנו באותה שעה היה מקחו קיים ולא היה צריך לדון עם ישראל בעל הקרקע, משום לאגב אונסיה דישראל הוה גמר ומקנה לסיקריקון. וקיי"ל [ב"ב מו:]:

רע"ב – (ז) רומז ונרמז – מה שהוא רומז או שאחרים רומזים לו ונתראה, הכל קיים. רמיזה, זידיו וזכראשו. קפילה, עקימת שפתים, שנאמר (איוב ה') קפלה פיה. ואינו סימן ניכר כמו רמיזה: במטלילין – אם מכר מטלילין, ואין הלכה כבן בתורה: הפעוטות

רע"ב – (ח) כהן קורא ראשון וכו' – כשהן שוין בחכמה. אבל אם ישראל גדול בחכמה, קודם לכהן וללוי, דממזר תלמיד חכם קודם לכהן גדול עם הארץ. הדיו הוא דינא דגמרא. והאידנא נהוג שכהן אפילו עם הארץ קודם לחכם גדול שבישראל: מפני דרכי שלום – דמלאורייתא יכול הכהן לתת רשות לוי שיקרא שיקרא בתורה לפניו, ומפני דרכי שלום אמרו שיקרא הוא ראשון ולא יתן רשות לאחר שיקרא, ללא ליתו לאנאויי ולומר מפני

חק לישראל – פרשת קרח יום ג'

מפני דרכי שלום – ולא נפיק דליינים: רבי יוסי אומר גזל גמור – מדבריהם. ונפיק דליינים. ומיהו מודה רבי יוסי ללא הוא גזל לאורייתא לעבור עליו בלאו. ואין הלכה כרבי יוסי: המנקף – חותך. כמו ונקף סככי היער (ישעיה י'):

(ט) מִשְׁאֶלֶת אִשָּׁה לַחֲבֵרְתָהּ הַחֲשׂוּדָה עַל הַשְּׂבִיעִית, נָפְחָה וּכְבָּרָה וְרָחִים וְתִנּוּרָה, אָבֵל לֹא תָבוֹר וְלֹא תִטְחֹן עִמָּהּ. אִשֶּׁת חֵבֵר מִשְׁאֶלֶת לְאִשֶּׁת עִם הָאָרֶץ, נָפְחָה וּכְבָּרָה, וּבִוְרָתָהּ וְטוֹחֶנֶת וּמְרַקֶּדֶת עִמָּהּ, אָבֵל מִשְׁתַּטִּיל הַמַּיִם, לֹא תִגַּע עִמָּהּ, לְפִי שָׂאִין מִחֲזִיקִין יְדֵי עוֹבְרֵי עֲבָרָה. וְכֵלֶן לֹא אָמְרוּ אֶלֶּא מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם. וּמִחֲזִיקִין יְדֵי גוֹיִם בְּשִׂבְעִים, אָבֵל לֹא יְדֵי יִשְׂרָאֵל, וְשׂוֹאֲלִין בְּשְׁלוֹמָן, מִפְּנֵי דְרָכֵי שְׁלוֹם:

טמאים שהרי הוכשרה לקבל טומאה, וזו מסייעתה לגלגל ולסור לגרום טומאה לחלה: וכולן לא אמרו כו' – לא התירו להשאילם כלים ולסייעם בלא שעת עצירה עצמה, אלא משום דרכי שלום: ומחזיקין ידי גוים – לומר להם תחזקנה ידיכם: ושואלים בשלוםם – כל הימים ואפילו ביום חגם. ואע"פ שמטיל שם שמים על הנכרי, שקלום אחד משמותיו של הקב"ה:

מפני דרכי שלום – שצני אדם שהיו רגילים לראות העירוב באתו בית, עכשיו שאין רואים אותו יאמרו שמטלטלין בלא עירוב, ואיכא חשדא: בור שהוא קרוב – למואל אמת המים הבא מן הנהר: מתמלא ראשון – ואחריו יתמלאו התחתונים: מאודות חיה – שאין להם תוך דליקני ליה כליו: יש בהן גזל

רע"ב – (ט) החשודה על השביעית – לשמור פירות שביעית ולהכניעם מן הביעור ואילך: לא תבור ולא תטחון עמה – לסייעה, מפני שאסור לסייע בידים ידי עוברי עבירה בשעת העבירה: לאשה עם הארץ – החשודה על המעשרות: ובוררת וטוחנת – לפי שרוב עמי הארץ מעשרין הן: אבל משתטיל המים – צעיסה: לא תגע עמה – לפי שמגלגלה הוטבלה לחלה, וקא מיטמאה מחמת כלים

גמרא – גיטין דף לה' ע"א

כהן קורא ראשון וכו': מנהגי מילי אמר רב מתנה דאמר קרא ויכתוב משה את התורה הזאת ויתנה אל הכהנים בני לוי אטו אנא לא ידענא דכהנים בני לוי נינהו אלא כהן ברישא והדר לוי רבי יצחק נפחא אמר מהכא ונגשו הכהנים בני לוי אטו אנן לא ידעינן דכהנים בני לוי נינהו אלא כהן ברישא והדר לוי רב אשי אמר מהכא בני עמרם אהרן ומשה ויבדל אהרן להקדישו קדש קדשים רבי חייא בר אבא אמר מהכא וקדשתו לכל דבר שבקדושה תנא דבי רבי ישמעאל וקדשתו לכל דבר שבקדושה לפתוח ראשון ולברך ראשון וליטול מנה יפה ראשון אמר ליה אביי לרב יוסף מפני דרכי שלום דאורייתא היא אמר ליה דאורייתא ומפני דרכי שלום כל התורה כולה נמי מפני דרכי שלום היא דכתי' דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום אלא אמר אביי לכדמר דתניא שנים ממתניין זה לזה בקערה שלשה אין ממתניין הבוצע הוא פושט ידו תחלה ואם בא לחלוק כבוד לרבו או למי

חק לישראל – פרשת קרח יום ג'

שגדול ממנו הרשות בידו ואמר מר עלה לא שנו אלא בסעודה אבל בבהכ"נ לא דאתו לאינצויי אמר רב מתנה הא דאמרת בבהכ"נ לא לא אמרן אלא בשבתות וימים טובים דשכיחי רבים אבל בשני ובחמישי לא איני והא רב הונא קרי בכהני בשבתות ויום טוב שאני רב הונא דאפילו רבי אמי ורבי אסי כהני חשיבי דארץ ישראל מיכף הוו כייפי ליה אמר אביי נקטינן אין שם כהן נתפרדה חבילה ואמר אביי נקטינן אין שם לוי קורא כהן איני והאמר רבי יוחנן כהן אחר כהן לא יקרא משום פגמו של ראשון לוי אחר לוי לא יקרא משום פגם שניהם כי קאמרינן באותו כהן:

רש"י על הגמרא

ואינו ראוי לחלוק כבוד בדבר ולשנותו מפני דרכי שלום: רב הונא – ישראל הוה: נקטינן – מסורת מאבותינו: נתפרדה חבילה – נפסק הקשר איבד הלוי את כבודו בשביל חבילתו הנפרדת ואינו קורא כלל כך אמר מורי הזקן ומורי ר' יצחק בן יהודה וכן סידר רב עמרם אבל מתלמידי מורי רבי יצחק הלוי שמעתי משמו שאין סדר לדבר להקדים לוי לישראל ומי שירצה יקדים: קורא כהן – במקום לוי: מפני פגמו של ראשון – שלא יאמרו הראשון אינו כהן ולקמיה פריך והא קא חזו לסליק ממנינא: משום פגם שניהם – לא ידעי אינשי פגמא דהי מינייהו ויאמרו ראשון אינו לוי לפיכך חזר וקרא לוי אי נמי שני אינו לוי אלא ישראל ולקמיה פריך גבי כהן נמי אמאי ליכא נמי פגם שניהם דאתו למימר שני לאו כהן הוא אלא לוי: באותו כהן – עצמו יחזור ויקרא במקום לוי:

ויחנה – שיקראו בה כהנים והדר בני לוי: וקדשו – כי את וגו': לפתוח ראשון – ככל דבר כבוד בין בתורה בין בישיבה הוא ידבר בראש: ולכרך ראשון – בסעודה: וליטול מנה יפה ראשון – אם בא לחלוק עם ישראל ככל דבר לאחר שיחלקו בשוה אומר לו כבוד וטול איזה שתלצה: א"ל דאורייתא היא – ותורה אמרה כן מפני דרכי שלום: אלא אמר אביי – דרכי שלום דקתני מתני: לכדמר – אתה רבה בר נחמני שהיה רבו: אין ממתינין – אין כריכין להמתין: הכולע – כגון בעה"כ שהוא מזכך המוליא ורפי' הוא קטן: הוא פושט ידו – בקערה תחלה ללפת זו את פרוסת המוליא: לא שנו – דחולק כבוד לרבו: אלא בסעודה – כדאמרן: אבל – לענין לקרות בתורה צבית הכנסת אין כהן חולק כבוד ללוי ולוי לישראל ללא ליתו שאר לאנצויי ולמימר אנא נמי קרינא ברישא והיינו דקתני מתניתין כהן קורא ראשון כו' כמה שכתוב בתורה

זוהר – קרח דף קע"ו ע"ב

רבי יהודה פתח, (איוב לד) שמעו חכמים מלי יודעים האזינו לי. האי קרא אליהוא אמרו. תא חזי, מה פתיב (איוב לב) ובשלשת רעיו חרה אפו על אשר לא מצאו מענה וגו'. דהא אינון הוו אמרין מלין, ואיוב לא הוה אתגהים עלייהו. מהכא אוליפנא, מאן דעאל לנחמא לאבל, פעי ליסדא מלין בקדמיתא, (דף קע"ז ע"א) דהא חברייהא דאיוב הוו אמרי מלי קשוט, אבל

חק לישראל – פרשת קרח יום ג'

לְנַחֲמָא לִיָּה לְאוּ, בְּגִין דְּבְעֵי מְלִין דְּאִיהוּ יוּדֵי עַלְיָהוּ, (באורח קשוט) וְכַדִּין יִקְבֵּל עָלֶיהָ דִּינָא, וְיוּדֵי לְמַלְפָּא קְדִישָׁא עָלֶיהָ. מַה פְּתִיב, (איוב לב) וְאֵלֶיהוּ חָפָה אֶת אִיּוֹב בְּדַבְרֵים וְגו'. דְּאוּדֵי לְבַתֵּר לְקוּדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וְקָבִיל עָלֶיהָ דִּינָא דְשִׁמְיָא:

תָּא חֲזִי, פְּתִיב (איוב לד) לָכֵן אֲנֹשִׁי לָבַב שְׁמָעוּ לִי חֲלִילָה לְאֵל מְרֻשָׁע וְשֹׁדֵי מַעֲוֹל. לָכֵן אֲנֹשִׁי לָבַב שְׁמָעוּ לִי, שְׁלִימִין בְּכֹלָא, לְאַבְחָנָא מְלִין. חֲלִילָה לְאֵל מְרֻשָׁע, הָדָא הוּא דְכְתִיב, (תהלים ז) וְאֵל זֹעֵם בְּכָל יוֹם. וְשֹׁדֵי מַעֲוֹל, הָא סְמִיךְ לְקַבְלָא דָּא, (והא אוקמוה) אֵל שֹׁדֵי. (איוב לד) כִּי פֹעֵל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, הָא בְּרַ נֶשׂ אֲזִיל בְּהַאי עֲלָמָא, וְעֵבִיד עֵבִידתוֹי וְחֲטֵי קַמִּי מְאָרִיָּה, הַהוּא עוֹבְדָא תְּלִיא עָלֶיהָ, לְשִׁלְמָא לִיָּה דִּינָא, הָדָא הוּא דְכְתִיב כִּי פֹעֵל אָדָם יִשְׁלָם לוֹ, הַהוּא עוֹבְדָא יִשְׁלָם לוֹ:

וְעַם כָּל דָּא, אִם יִשִּׁים אֲלֵיו לְבוֹ, בֵּינָן דְּבַר נֶשׂ שׁוֹי לְפִיָּה וְרַעוּתִיָּה לְאַתְבָּא קַמִּי מְאָרִיָּה, כְּדִין אֵל אֱלֹהֵי הַרְוּחוֹת רִוְחוֹ וְנִשְׁמָתוֹ אֲלֵיו יֶאֱסוּף לְאַתְצַרְרָא בְּצַרוּרָא דְחַיִּי, וְלֹא שְׁבִיק לְנַפְשִׁיהָ לְבַר, לְאַתְדָּנָא בְּדִינָא אַחְרָא:

הלכה – הרמב"ם הלכות תפילה פרק י

(א) מי שהתפלל ולא כיון את לבו יחזור ויתפלל בכוונה ואם כיון את לבו בברכה ראשונה שוב אינו צריך מי שטעה באחת משלש ברכות הראשונות חוזר לראש ואם טעה באחת משלש ברכות אחרונות יחזור לעבודה ואם טעה באחת מן האמצעיות חוזר לתחלת ברכה שטעה בה ומשלים תפלתו על הסדר וכן ש"צ שטעה כשהוא מתפלל בקול רם על דרך זו הוא חוזר:

(ב) אבל אם טעה ש"ץ כשהוא מתפלל בלחש אני אומר שאינו חוזר ומתפלל פעם שנייה מפני טורח ציבור אלא סומך על התפלה שמתפלל בקול רם והוא שלא טעה בשלש ראשונות שאם טעה בהם לעולם חוזר כמו שהיחיד חוזר:

לע"נ

זאב וזיים בן שרה, משה דוד בן סולטנה סוזן מלכה, גד גבריאל בן סוזן, סולטנה סוזן מלכה
בת שמואלה, דניאלה פורטונה בת רחל, צדיקה בת שרה ז"ל.